

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 9 dopoldne.  
Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.  
Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk: tiskarna „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.  
Telefon uredništva in uprave št. 11-57.  
Naročnina: Za celo leto . . . . . K 24.—  
Za pol leta . . . . . 12.—  
Za tri mesece . . . . . 6.—  
Za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . 5.20  
za pol leta . . . . . 2.60

# EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.  
Oglašni račun: Na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašni trgovci in obrtniki . . . . . mm po 10 vin. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglašni denarniki za vodov . . . . . mm po 20 vin. Oglašni v tekstualni listi do pet vrst . . . . . K 20.— vsaka nadaljna vrsta . . . . . 2.—  
Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.  
Oglašni sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo v pravi listi. Plačje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.  
Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilni račun št. 841.652.

## Na Tirolskem ničesar posebnega. - Na Koroškem artiljerijski boji. - Boji pri Kobariidu.

Nadaljnji uspehi naših in nemških čet v srednji Galiciji. - Novi boji ob Prutu. - Ob dolnjem Sanu in na Poljskem položaj neizpremenjen. Nemški uspehi v Flandriji in pri Souchezu. Izjalovljeni francoski napadi pri Neuvilleu.

### Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. junija.

Na tirolskem obmejnem ozemlju nobenih bistvenih dogodkov.

Vzhodno sedla Kreuzberg so naše čete zavzele dva vrha, ki so jih imeli Italijani začasno močno zasedena.

Na koroški meji se mestoma nadaljuje topovski boji.

Na Primorskem se vrši boj v ozemlju Kobariida.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

Ruski letalski oficir o postopanju Italije.

DUNAJ, 4. (Kor.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Ruski letalski oficir, poročnik Sergij Kustelnicki, ki je bil na poizvedovalnem poletu dne 26. maja vsled poškodovanja letalskega aparata pri Tyszwoniji prisiljen, da je pristal pri Skolah, je dal pri zaslišanju protokolirati dobesedno sledečo izjavo: Vojna napoved Italije nam je bila naznanjena uradno. Čeprav je treba ta dogodek z našega vojaškega in političnega stališča pozdraviti z veseljem, vendar se kot poštenjak ne sramujem priznati, da smatram postopanje Italije napram Avstriji kot nemoralno in kot podlo nesramnost.

Sestanek angleškega in italijanskega finančnega ministra.

LUGANO, 4. (Kor.) „Corriere della Sera“ poroča iz Londona: Angleški finančni minister odpušča ta teden v Nico, kjer se sestane z italijanskim finančnim ministrom. Znano je že dalje časa, da baziira angleško posojilo Italiji na zastavitvi italijanskih carinskih dohodkov, ki jih kontrolira angleški komisar.

Nabori za nepotrijebe v Italiji.

DUNAJ, 4. (Kor.) Glasom poročil iz Berna, morajo za vojaško službo nesposobnim spoznani Italijani vnovič na nabor. To zahtevajo predvsem socialistični poslanci, ki hočejo napraviti s tem konec velikemu številu nesposobnih med aristokracijo.

### Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se objavlja: 4. junija.

Tekom dneva je sovražnik izpraznil Przemysl in se umaknil v vzhodni smeri in na višine jugozapadno Medye, kjer se poskuša upirati z zadnjimi oddelki. Zvezne čete sedaj tamkaj napadajo.

Med tem se je armadi Böhm - Ermolija posrečilo z juga prebiti rusko obrambno postojanko in prodreti v smeri na Moščisko, odkjer so oddaljene naše čete le par kilometrov. Pri teh bojih je bilo ujetih veliko število Rusov.

Tudi napad armade generala Linsingena ima zaznamovati nov uspeh. Rusi so od danes zjutraj pred to armado v polnem umikanju.

Ob Prutu so se pod vplivom dogodkov ob Sanu in ob zgornjem Dnestru, razvili novi boji. Kjer je sovražnik poskušal napadati, je bil zavrnjen z močnimi izgubami. Ujetih je bilo pri tej priliki 900 mož.

Sicer je položaj ob dolnjem Sanu in na Poljskem neizpremenjen.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, fml.

### Zasedenje Przemysla.

DUNAJ, 4. (Kor.) Čete so udrle včeraj hitro zaporedoma z vseh strani v mesto Przemysl. Z Bavarci so se srečali konjeniki konjeniške divizije Berndt na trgu. Kmalu nato je prispela tudi pehota desete armadnega zbora. V mestu je nastalo nepopisno veselje. Vse ceste so bile polne ljudi, ki so obisali vojaške svetilnice, vihrali zastave in jih razobesili tudi na hiše. Mesto ni trpelo. V skladiščih so ostale velike zaloge. Tudi drugega vojnega materiala je še dosti v trdnjavi. Toda čete se niso mogle dolgo muditi v mestu, ker so pričele takoj pritiskati na umikajočega se sovražnika, ki je postal v varstvo umikanja na višinah vzhodno mesta zadnje oddelke čet, ki so se precej trdovratno branile. Naše čete so pogloma potisnile sovražnika s postojanke do postojanke iz trdnjavskega okrožja. Število ujetnikov še ni določeno.

DUNAJ, 4. (Kor.) Vse časopise izraža živahno veselje in globoko zadoščenje nad zopetno osvojitvijo Przemysla, ki ji pripisuje poleg strateškega tudi moralničen pomen, kajti reokupacija trdnjave povečuje zaupanje zaveznikov centralnih držav v končno zmago.

BERLIN, 4. (Kor.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše: Veselo vest o zopetni osvojitvi Przemysla bo z veseljem pozdravila vsa Nemčija kot vojni čin prvega razreda. List naglašja, da je zmaga odločilo orožje, ne pa lakota, ki so ji podlegle hrabre avstrijske čete, potem ko so trdovratno kljubovale sovražniku do skrajnosti. List zaključuje: Skupno sodelovanje nemških čet z avstrijskimi se je zopet sijajno obneslo in zavezniki zvestoba obeh cesarstev si je postavila zopet nov krasen spomenik.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Vest o zasedenju Przemysla je bila sprejeta z velikanskim veseljem. Mesto je slovesno okraшено.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Vse časopise izraža veselje nad zopetno osvojitvijo Przemysla. Listi se spominjajo junaške obrambe avstrijske posade, ki je morala kapitulirati le vsled lakote in naglašja, v kako kratkem času se je zaveznikom posrečilo izvršiti dejanje, ki je Rusi kljub velikanskim obrambnim utrdbam prisililo k begu.

### Z nemško-ruskega bojišča.

BERLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. junija 1915:

Vzhodno bojišče.

Ruski oddelki so bili pregnani iz krajev Lenen in Schrudnen vzhodno Libave. Sovražni napadi ob Dubisi so se izjalovili.

Jugovzhodno bojišče.

Naše čete so med bojem dosegle kraje vzhodno Przemysla in severovzhodno črte

Bolestraszyce - Terki - Podziae - Starzawa. Plen iz padca Przemysla še ni dognan.

Po izpovedbah ujetnikov izhaja, da so Rusi v noči 2. junija izvršili proti armadi generala Mackensena na vsej fronti splošen napad, ki pa se je že v začetku popolnoma izjalovil.

Nemške čete so zavzele višine na obeh straneh Myslatyce, 22 km vzhodno Przemysla.

Armada generala Linsingena se pripravlja, da prekorači gornji tok Stryja, severovzhodno enakomenskega kraja.

Vrhovno armadno vodstvo.

### Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. junija 1915:

Zapadno bojišče.

Grad in kraj Hooge, vzhodno Yperna, so zavzele naše čete z naskokom. Angleški protinapadi so bili krvavo zavrnjeni.

Vzhodno Givenchy so bile angleške čete, ki so udrele v našo postojanko, vržene ob težkih izgubah zopet nazaj. Sladkorna tovarna v Souchezu je v naših rokah.

Močen sovražni napad pri Neuvilleu se je razbil v našem artiljerijskem ognju. Južno Neuvillea so vrše boji iz bližine.

V Svečeniškem gozdu se nam je posrečilo zavzeti nazaj večji del izgubljenih jarkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

### Potopljene angleški bojni ladje?

FRANKFURT, 4. (Kor.) „Frankfurter Zeitung“ poroča, da je neki nemški podmorski čoln dne 31. maja pri otokih Strato potopil neko angleško pomožno križarko, 12.000 ton. Dalje je dne 2. junija torpediral neki nemški podmorski čoln pri otoku Tenedu neko angleško linijsko križarko.

### Francoska zbornica.

PARIZ, 4. (Kor.) Finančni minister je predložil zbornici zakonski predlog glede provizijskih kreditov za tretje četrtletje 1915, ki znašajo približno 5600 milijonov. Od izbruhla vojne znašajo od parlamenta dovoljeni krediti 24 milijard.

### Turško bojišče.

Boj za Dardanele.

CARIGRAD, 4. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča:

Na dardanelski fronti so se vršili le slabejši artiljerijski in infanterijski boji. Naše azijske obrežne baterije so uspešno obstreljevale sovražne postojanke pri Seddil Bahru.

Na ostalih bojiščih se ni zgodilo ničesar bistvenega.

Apponyi v avdienci.

DUNAJ, 4. (Kor.) Cesar je sprejel dopoldne grofa Alberta Apponyja v Schönbrunn v posebni avdienci.

Zborovanje zastopnikov tržaških gospodarskih korporacij in zavodov na — Dunaju.

DUNAJ, 4. (Kor.) V prostorih, ki jih je dala na razpolago dunajska trgovska zbornica se je vršilo na vabilo tržaške trgovske zbornice zborovanje sedaj na Dunaju bivajočih tržaških interesentov. Zborovanja so se udeležili zastopniki tržaške trgovske zbornice, bank, zavarovalnic, paroplovnih družb, industrije in trgovine. Predsednik, Bussanich se je v zgornjih besedah spominjal tragične izpremembe usode, ki je po izbruhu novega napada, ki ga vsi obsojajo, primorala toliko Tržačanov, svojo ožjo domovino začasno zapustiti, ter je dal v imenu vseh navzočih toplega izraza čurštvom udanosti do rodovinske cesarske hiše in do vzvišene osebe vladarja. Govor predsednika, ki se je spominjal tudi naše slave armade ter izrazil željo, da bi delovanje državnega pristanišča čim prej zopet oživel, so zborovalci poslušali stoji ter ga sprejeli ob živahnem odobravanju.

Nato je poročal zbornični tajnik Moscheni o akcijah, ki jih je do sedaj pripravljal zbornica in ki zadevajo predvsem organizacijo poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa s Trstom, nadalje rešitev blaga, ureditev osebnega prometa, preskrbo drobiža, kakor tudi aprovizacijo in odredbe v zadevi moratorija. V svrhu podrobnejše razprave o posameznih vprašanjih so se ustanovili posebni strokovni odbori, ki prično takoj z delovanjem. Zborovanje je izreklo zahvalo dunajski trgovski zbornici na izredni gostoljubnosti ter je sklenilo, odposlati obojemu predsedniku tržaške trgovske zbornice g. Scaramangi pozdravno brzojavko.

### Oznanilo.

Vsled ukaza armadnega poveljstva morajo vse v okrožju tržaškega redarstva stanujoče osebe nositi pri sebi numerirano legitimacijo.

Pozivljajo se torej vse nad 14 let stare osebe, da si tekom 6. julija t. l. pri pristojnem redarstvenem nadzorništvu (inšpektoratu) priskrbe po dva vzorca dotične legitimacije, ju natančno izpolnijo in z dokazi identitete vred v teku od 7. do 10. junija t. l. zopet izroče redarstvenemu nadzorništvu.

Kdor bo zasačen po 15. dnevu junija meseca t. l. brez numerirane legitimacije, bo ne glede na druge kazenske posledice kaznovan v smislu ministerijske naredbe z dne 30. decembra 1857 št. 198 dr. z.

Trst, 5. dne junija meseca 1915.

C. KR. REDARSTVENI PREDSEDNIK.

### Svetovna vojna in Hrvatje.

Dr. Juričić je izdal pod tem naslovom brošuro, v kateri podaja interesantni misli o notranji politiki Hrvatske. Z ozirom na dejstvo, da si Slovenci in Hrvatje niso le sorodnejši plemeni v veliki slovanski družini, marveč da ste dve plemeni naravnost navezani se svojo bodočo usodo druga na drugo, da nam je usojeno ali skupno krepko in zdravo narodno življenje z vsemi pogoji za obstanek in napre-

jeji je hotel zmečkati. — Lahko noč in na svidenje!  
Po teh besedah je omahovaje odšel iz sobe.

Trije tedni so minili po dogodkih, o katerih smo govorili pravkar.

Peter Nicot je zaradi močne mrzlice, ki jo je dobil zaradi rane, moral ostati par dni v postelji. Njegova železna narava pa je bolezen premagala z lahkoto in po osmih dneh je že hodil vsako popoldne za nekaj ur od doma.

Mignonne je prej ko slej gonila svoje koze na ravnicu pod skalo, kamor je tudi redno prihajal mladi baron de Saint André, da je kramljaj žnjo.

Mignonne je ljubila Karla — to se ne da tajiti. Ljubila ga je s prav tako otroško kot brezmejno ljubeznijo.

Toda vkljub nevarnim prišepetavanjem svoje mladosti, vkljub svoji neizkušenosti in svojem iskrenu značaju je, posvarjena pred samo seboj po slabosti, ki jo je pokazala pri znanem prizoru v duplini, napravila neprestopno ograjo okoli svoje deviške nedolžnosti in ničesar odločilnega dovolila najogljivejšim Karlovim prošnjam.

dek, vsled česar je tudi za Slovence vprašanje največje važnosti, kako se razvijejo politične razmere na Hrvaškem: vsled vsega tega mora zanimati tudi nas, kako razpravljati dr. Juričić o strankarskem življenju na Hrvaškem, o ulogi, ki jo je igrala doslej stranka prava v tem življenju in o razmerju med hrvaštvom in srbstvom.

Mej drugim piše: Dr. Starčević je umrl 28. februarja 1896. Po njegovi smrti so začeli razkoli v njegovi stranki drug za drugim. Stranka je razpadla v dve frakciji, ki ste obe trdili, da ste pravi naslednici naukov in maksim, z eno besedo: vse velike zapuščine dr. Antona Starčevića. Med tema dvema frakcijama je nastala isto razmerje, ki je obstajalo nekdanj med »obzoraši« in »pravaši«. Borili ste se med seboj na nož, uničevali se medsebojno z enim istim orožjem osebnih napadov, psov, sumničenja, klevetanja, ne da bi mogla ena nadvladati ali potisniti drugo.

Pravaši niso mogli več priti do kake resneje in važnejše akcije za splošno narodno korist. Stranka je izpriljala narodno moč v popolnoma jalovnem notranjem trvenju.

Mi pa mislimo, da tudi v slučaju, da dr. Anton Starčević ne bi bil umrl, stranka prava vendar ne bi dosegla nikakih uspehov. Mislimo, da ta stranka sploh ni imela pogojev za kako veliko in sistematično akcijo in to vsled temeljne pogreške vsega Starčevićevega nauka: namreč radi ne pretežne negativnosti. Praktično najvažnejša nacija njegovih naukov so bila čisto negativne naravi. Starčević ni priznaval nagodbe, ni priznaval Srbov, ni priznaval državnopravnega razmerja Hrvaške s kraljevino Ogrsko! Seveda ni bilo s tem nič pridobljenega, ker dejstva imajo to neugodno svojstvo, da obstajajo dalje brez ozira na to, ali se jih priznava ali ne. — Dr. Anton Starčević nam ni znal povedati, kako moremo odpraviti nagodbo, in istotako ne, kaj naj postavimo na nje mesto, ni znal povedati, kako se reši težki srbski problem itd.

Vsled te pretežne negativnosti in pozitivne vsebine in konkretiziranih ciljev je bila stranka prava a priori obsojena v popolno neveljavnost, ker sploh ni mogla iz svojega programa izkristalizirati načrta za pozitivno delo. Morala je omejiti svoje delo v negativni smeri na podiranje in rušenje.

Pravaši niso nikdar imeli ne gospodarskega, ne socialnega, ne kulturnega programa. Dokaz: leta 1909, ko ste se pravaški frakciji začasno fuzijirali med seboj in s hrvaško krščansko socialno stranko, so objavili v svojem manifestu ta-le stavek: Hrvatska stranka sprejema kulturni in gospodarski program krščansko-socialne stranke. — Kaj pomenja to, ako tako velika stranka po petindvajsetletnem obstanku sprejema »kulturni, socialni in gospodarski program« — kake druge stranke? Pomenja, da stranka ali ni imela programa, ali da ni imel vrednosti zanjo!

Stranka prava ima neutajljivih zaslug. Poleg hrvaške neodvisne stranke (obzorašev), ki so bili nemočna stranka, bolj klika nego stranka, se je stranka prava kazala kot element moči, ki je obetal uspehov. S svojim programom narodne veličine »velike Hrvatske«, je močno delovala na narodno fantazijo. S svojim odločnim ekskluzivnim hrvaštvom se je ta stranka

Ljubezen mladega barona pa je zato postajala le še vedno silnejša. Prepričan je bil, da doseže cilj svojih vročih želja prei ali slej; vedel samo ni, ali bo to kmalu.

To silno hrepeneče, mrzlično, z veliko radostjo in najmanjšimi bolestinami združeno pričakovanje v opojnosti prve ljubezni je — to moramo priznati — imelo v sebi veliko mikavnosti.

Tisti čas se je pojavila v Karlovem razpoloženju in navadah ona velika izprememba, o kateri sta, kakor smo čuli v prvem poglavju te povesti, govorila gospa baronica de Saint Andrejeva in pa vaški župnik abbé Brigogne.

### IX.

Na brvi.

Ajoška dolina, nekoliko ur oddaljena od prizorišča naše povesti, je bila široka in globoka dolina, od obeh strani obdana od strmih hribov. Po dolini je tekla majhna rečica, ki je šume skakala po svoji skalnati strugi.

V smeri od kraja, na katerem se je zgodilo to, kar hočemo povedati sedaj, so se stene doline začele stiskati vedno bolj in bolj in hriba na obeh straneh sta kazala le še naravnost navpične skale.

### PODLISTEK GREŠNICE.

Roman. — Francoski spisal Xavier de Montépian

— Prav ima, — je rekel Hieronim, ki je hotel posredovati; — z jokanjem in tancem ne izpremenimo nič. Boljše je, da ga poštno obvežemo.

— Obvežemo? — je zaklicala Monika. — kako pa vendar hoče obvežati? — Pojdi takoj v Pontarfier po zdravnika.

— Ni treba, — je odgovoril Peter; — ozdravim se sam bolje kot bi me ozdravili vsi mestni zdravniki.

— Jezus Marija! kaj pa vendar misliš?

— Videli boste kmalu.

— Kaj? Ti hočeš . . . ?

— Hočem, da mi hitro prinesete, česar potrebujem, kajti drugače znorim zaradi bolečin.

— Povej vendar, česa potrebuješ? Vse ti prinesem.

— Najprej sveže vode, da žmijem strjeno kri z obraza, ki mi je zelenila zdravo oko.

— Tu je voda . . . in kaj še?

— Poiščite krpo platna, najfinjšega, ki ga imate, raztrgajte jo v manjše krpe in jih namočite z osoljeno vodo, da jih boim polagal na rano . . . To je baje najboljšo sredstvo, kakor sem čul pripovedovati.

Monika se je podvzela in pripravila vse, kakor je zahteval Peter. Le-ta je začel nato polagati obkladke z osoljeno vodo na krvavečo očesno duplino.

Bolečine, ki jih je trpel pri tem, so morale biti strašne, kajti stokal je in klet vonomer, ne da bi bil kaj prenehal.

— Jutri bo že boljše, — je rekel nato.

— Torej naj bo dovolj. Sedaj govorimo o čem drugem. Najprej poglejte tudi nekoliko po Mignonne . . . saj leži na tleh kakor svezeni omazanega perila. Ali je njo tudi morebiti zadela kaka nesreča?

Naše ljubeznive bralke si bodo pač lahko mislile, kako je izrekel Peter Nicot te besede.

Ko je potem gospodinja vzdigovala Mignonne, je odgovoril Hieronim:

— O, pri Mignonne ni take nevarnosti . . . Videla je volka, ki je papadel njene koze, in se ga je ustrašila tako zelo, da se je onesvestila še enkrat. To je vse.

— Tako! — je dejal Peter.

— Toda ti, ubogi fant, — je nadaljeval stari Nicot, — kako si pa dobil to rano?

— Jaz? — je začel Peter neodločno; takoj nato pa je nadaljeval:

Stvar je popolnoma preprosta. V lasuškem gozdu sem splezal na drevo, da bi srake pobral iz gnezda, a sem stopil na suho vejo, ki se je odlomila. Hotel sem pograbiti za drugo vejo, pa je nisem dosegel in sem padel na tla. Po nesreči sem prišel ravno z desnim očesom na štor.

— Oh, kaka nesreča!

— Da, nesreča je zares! Toda kaj mi škoduje končno? Zaradi tega ve bom še grši, kakor sem bil doslej.

Ob teh besedah se je Peter posmejal. To prisljano radost je bilo strahovito pogledati.

— Zdaj grem pa v posteljo, — je nadaljeval po kratkem prestanku; — mislite si pač lahko, da nimam prav nič teka in da se mi ne ljubi večerjati. Lahko noč vsem skupaj!

Mignonne se je v tem osvestila.

Peter Nicot je stopil k njej in jo prijel za roko, ki mu je uboga deklica ni upala odtegniti.

— Lahko noč, Mignonne! — je dejal in jej stisnil roko tako močno, kakor da bi

ugodno iztlačila proti »obzorašem«, ki se nikakor niso mogli otresti jugoslovanskega lajca, iz katerega so se izlezli. Stranka prava je postala budilka narodne zavesti, nositeljica hrvatskega nacionalizma, ki je narodno zavest zmagonosno raznesla po vseh hrvatskih deželah: v Dalmaciji, Istri, Bosno in je tako res dala narodu sliko narodne veličine.

Dr. Starčević je negiral Srbe, trdeč, da to niso Srbi, ampak pravoslavni Hrvatje. S tem se je postavil v nasprotje z neovrznim dejstvom, da je najmočnejši kriterij narodnosti notranje čustvo pripadnosti k tej ali drugi grupi ter da — čim se kdo čuti Srba ali Hrvata — mu tega ne more nihče oteti. Obenem je Starčević globoko mrzil Srbe morda zato, ker je občutil, da so oni največja ovira uresničevanju njegovega programa. S tem pa jih je le poznal v naročje grofa Khuena, ki se je posluževal Srbov, da je slabil odporne Hrvatje.

Da rekapituliramo: Nengodno današnje stanje Hrvatov datira iz Kluenovih časov... Zlo je postalo tem večje, ker o poziciji proti tej vlad — v glavnem stranka prava — ni imela nikakega smisla za gospodarsko, kulturno in socialno politiko in zato ni mogla tudi vršiti korektur proti vladi. Da so imeli pravaši program in smisla, bi bili mogli s kritiko in privatno organizacijo v tej smeri prisiliti vladu, da bi kaj delala. Nobena zavedna vlada ne more dopuščati, da bi jo privatna inicijativa opozicije prehitela in jej s plodnosnim delom jemala ugled.

Tako je po krivdi od zgoraj in spodaj vse pritiskalo — nazaj.

## Aprovizacija.

Sodelovanje zbora javne pomoči.

Odbor javne pomoči je ponudil svoje sodelovanje aprovizacijski komisiji, da bi se boljše uredila razdelitev živil. Aprovizacijski odbor je z veseljem sprejel ta predlog in se z današnjim dnem prične sodelovanje obeli institucij. — Zbor javne pomoči še ni popolnoma sestavljen, ker gre za dvatisoč ljudi, ki se morajo uvrstiti in izvečati za mestne in okoliške okraje. Izvečala nalog, izbor in prilagodenje k razvrstitvam, naučenje in izpopolnjevanje predpisov, to so stvari, ki zahtevajo časa. Verjetno je, da se tekom tedna zbor javne pomoči popolnoma uredi.

Toda ne da bi se čakalo na njegovo ureditev, prične danes z delom. Zbor daje med tem aprovizacijskemu odboru na razpolago dovoljno število prostovoljnih rediteljev.

Danes popoldne se bo prodajalo 3 vagonne moke na sledečih osmih mestih:

Ribiž trg  
Trg Ponterosso  
Trg Goldoni  
Trg Gardiera vecchia  
Trg del Perugino  
ulica Giuliana  
ulica Margherita (tramvajska postaja).

Za danes se ni moglo napraviti še več in udeležiti druge načrte, ki bodo zelo olajšali razdelitev.

Za bodoče se pripravljajo večje število prodajalnic, odgovarjajoče okrajem, ter se bo ob sodelovanju prostovoljcev javne pomoči uredila zadeva tako, da se bodo preprečili vsakršni naval, dolgo čakanje in mnogobrojne zlorabe, ki so se do sedaj dogajale. Uredila se bo stvar tako, da bodo tudi slabotnejši in boječi, ki so morali do sedaj odhajati praznih rok, dobivali svoj del in da se navihani in predrzneži ne bodo okoriščevali na škodo drugih. Nadaljnji dnevi razprodajanja moke se bodo občinstvu naznanjali potom časopisov.

## Razne politične vesti.

Rusija in Italija. C. kr. korespondent urad proča iz Lugana: Ruski minister zunanji stvari Sazonov je izjavil dopisniku milanskega »Secola«, da bo Italija brez dvoma podedovala glavni del trgovinskega vpliva Nemčije in Avstro-Ogrske na Balkanu. V ta namen mora Italija že sedaj posvečati svojo pozornost balkanskemu trgu in posebno izkusati, da pridobi zaupanje Srbov. To se more zgoditi, če Italija ne bo ponavljala zmot Avstro-Ogrske in izkusala zatirati slovanske kulture. Italija mora tudi napraviti Srbom varovati narodnostno načelo, drugače bi zala Italiji priznana dalmatinska obal postala ne most, temveč zid v trgovinskih odnosih med Balkanom in Italijo. Rusija sama ne išče ničesar v Jadranskem morju in ne skupno delovati z Italijo. Italija je ne sme storiti ničesar, kar bi se moglo smatrati za sovražnost proti Slovanom. Bospor in Dardanele bi tvorile v rokah Rusije poročje za red in varnost pomorske plošbe, tako da bi se Bolgarski in Romunski ne bi bilo treba bati ničesar. Rusija noče posebnega miru, kakor tudi ne Italija, ki je pristopila londonskemu dogovoru 4. septembra 1914. I. vojna bo trajala, dokler se ne bo mogel skleniti res gotov in trajen mir. Potemtakem bo trajala vojna še dolgo in to še huda, ker je sovražnik še močan.

Zenska politika na rimskem dvoru. — Grof Voltolini piše med drugim: Marsikoga je iznenadilo glasovanje italijanske zbornice. Kako je bilo pač mogoče, da je bilo 14. maja nad 300 poslancev, ki so izjavili, da soglašajo s Giolittijevo politiko, dne 20. maja je pa 470 poslancev proti 72 dalo Salandrovemu ministru pooblastilo, da prične vojno? Kdor ne pozna italijanskih razmer, bo mislil, da so ta prevarat povzročili vojni lufjskači z d'Annunzijem na čelu. Tega pa nikakor ne bi dosegli, če ne bi sodelovali še druge okolnosti. — Sem spada v prvi vrsti stališče krone. Kralj Viktor Emanuel je v začetku vojne skrival, da bi zavzel precej nepristranski

sko stališče. Vendar se je pa kmalu pričel kazati vpliv sorodnikov kraljice Helene. Ta ni mogla pozabiti, da je hčerka črnogorskega Nikite, svakinja srbskega Petra in posebno sestra velike kneginje Stane, žene Nikolaja Nikolajeviča. Tako je okoli kraljice Helene postala središče rusofilskega razpoloženja. Tem vplivom se tudi kralj ni mogel izogniti. — Ko je sprejel Garibaldi, srbskega princa Jurija in d'Annunzia, se je videlo, kako misli glede na razmerje do Avstrije. Ko kralj ni sprejel Salandrove demisije in s tem povedal, da ne zaupa v vlado odgovoril z razpustom zbornice, je bilo vsem poslancem jasno, da tudi kralj hoče vojno. To je tudi na poslance toliko vplivalo, da so pustili Giolittija na cedilu in glasovali za Salandro.

Zastrupljenje z mesom v budimpeštanski bolnišnici. Poročali smo že na kratko, da je bil v Budimpešti aretiran neki Singer, ki je bil osumljen, da je zakrivil zastrupljenje več oseb v vojaških bolnišnicah v Budimpešti. O stvari poročajo sedaj budimpeštanski list »Az Est«: Budimpeštanska policija ima zopet priložnost, da se bavi z novimi sleparstvi nekega podjetnika, ki sicer ni dobavljal blaga vojski na fronti, pač pa je bil dobavitelj vojaških bolnišnic. Redarstvo je prejelo anonimno pismo z ovdobdo, da neka bolnišnica dobi navadno pokvarjeno meso in ponarejeno mast, in je nato uvedlo preiskavo. Detektivski so v kratkem dognali, da je v oni bolnišnici v Budimpešti od 5. dne meseca majnika dalje obolelo 130 ranjencev zaradi zastrupljanja z mesom. Detektivski so nepričakovano prišli v bolnišnico in so začeli pregledovati kuhinjo in jedilne shrambe. Policijski zdravnik je našel tamkaj pokvarjen kakao in pokvarjeno mast, ki jo je vzel s seboj, da jo preišče natančneje. Nato se je pričelo zasliševanje ranjencev in kuhinjskega osebja. Dognalo se je, da so ranjenci 3. dne meseca majnika dobili za obed razsekano meso in kolač in da je dan nato obolelo 30 ljudi. Stvar so takoj naznanili bolnišničnemu zdravniku, ki je bolnikom predpisal zdravlila in dognal, da je po vsej priključnosti bolezen razsekano meso, ki so ga ranjenci jedli prejšnji dan, ali pa morda pokvarjena mast, s katero je bilo zamešeno testo za kolače. Razsekano meso so ranjenci dobivali vsak šest dan in so vselej oboleli, ali po mesu, ali pa po kolačih, ki so jih dobivali poleg mesa. Zaslišano kuhinjsko osebje je priznalo tudi, da se je pogostoma kuhalo za ranjence pokvarjeno meso in se belilo s pokvarjeno mastjo. V bolnišnici so pripravljali razsekano meso z veliko primesjo razrezanih žemelj in zelo veliko različnih dišav, da bi se ne opazilo, da je meso pokvarjeno. Ne ve se pa natančno, ali je bilo meso pokvarjeno že tedaj, ko se je kupilo, ali morda šele pozneje. Dognalo se je samo toliko, da je dobavitelj Singer kupoval meso po ulici zvečer in sicer meso, ki je čez dan ostalo mesarjem. V bolnišnici niso imeli ledenice in je meso v sedanjih vročinah ležalo vso noč v jedilni shrambi. V vsakem slučaju je bil dobavitelj Singer, ki je bil obenem tudi lastnik bolnišniške kuhinje, kriv, da so bolniki v bolnišnici dobivali pokvarjeno meso. Policija je Singerja takoj aretirala in ga vtaknila v zapor. Dognalo se je tudi, da glavni zdravnik ni bil, kakor je predpisano, v kuhinji, preden so bolniki dobili jed in da je aud ni pokusil. Toda zdravnik je dokazal, da ni mogel storiti tega, ker je bil ravno tedaj, ko bi moral iti pokušati jedi, poklican k svojememu predstojniku, da mu poda svoje poročilo. Aretirani Josip Singer ni samo dobavitelj, temveč tudi podjetnik in je v sedmih budimpeštanskih bolnišnicah prevzel bolnišniške kuhinje. Ravno tako ima tudi zunan Budimpešte v oskrbi tri bolnišniške kuhinje. Izgovarjal se je, da ne more povsod sam osebno nadzorovati kuhinje, in če se je prigodila kje kak napaka, da zato ne morejo klicati na odgovor njega, temveč one uradnike, ki so morali nadzorovati kuhinjo. Toda policija se ni ozirala na ta njegov zagovor in je smatrala ta dogodek za vzrok, da vojaška oblast razveljavi vse pogodbe z njim. Singer je bil že štirinajst let podjetnik v raznih vojaških bolnišnicah. Pred letom dni je bil obsojen na eno leto zapora.

Italijanski in madžarski svobodni zidarji. — Italijanski svobodni zidarji so izvrševali velik vpliv na vojno razpoloženje v Italiji. Tako vsaj jih obtožujejo njihovi tovariši na Ogrskem. Iz francoskih lož da se je šrdito agitiralo v italijanskih ložah za vojno in te agitacije tudi odposlanci avstrijskih, nemških in ogrskih lož niso mogli preprečiti. Italijanska loža je širila in podpirala vojni ogenj, in to potom časopisa, na ulici in v parlamentu. S tem se je globoko zagrešila na svobodnozidarskih načelih samih, kajti ta propovedujejo ljubav, mir in humanizem. Ta nezvestoba italijanske lože je primorala veliko zvezo lož v Berlinu in simbolno zvezo v Budimpešti, da ste prekinili vsak stik z italijanskimi ložami. Tako javljajo iz svobodnozidarskih krogov.

Dovoljujemo si kratko pripombo. Fundamentalna zmotba bi bila, ako bi si kdo ali kje domnevali, da so le iz svobodnozidarskih lož podpirali vojni ogenj v Italiji. Morda bi tudi kje v Trstu mogli povedati, da je tudi med ljudmi, ki so sicer z vsem svojim političnim mišljenjem za cele svetove oddaljeni od svobodnozidarskih lož, takih, ki plantje v tem in za ta ogenj.

## Sličice iz vojne.

S primorskega — avstrijsko-italijanskega bojišča piše slovenski častnik: Dela imam silno veliko. In če sem še pred mesecem dni mislil, da človeku ni mogoče žiti brez spanja, danes prihajam od pre

pričanja, da človek tudi brez spanja ali vsaj s prav malo spanjem lahko živi, če ima delo in to zvezano z veliko odgovornostjo. Danes so vozili mimo nas že nekaj ranjencev z nekega hriba, na katerega že tretji dan padajo težke italijanske granate. Zanimivo je gledati to udarjanje bomb ob skalovita kraška tla. Kamor je granata padla, tam se dviga velikanski stebel črnega dima, ki se vleže potem kot odeja na vso okolico. Čudno je to, da so naši ranjeni samo na rokah ali glavi. Tolmačim si to stvar tako: Svet, v katerega streljajo, je zelo kamenit in ko granata eksplodira, vrže razstreljene kamenite drobce na vse strani in te skrbine razmesarijo človeka na glavi in rokah, ker so glava in roke nezavarovane. Sicer pa so ti naši lahki grozni strahopetni in bodo šli, če bog da, prav kmalu papcat polento domov. Seveda jim jo mi prej prav pošteno osolimo. Ravno, ko to pišem, grme topovi. Človek se na to grmenje tako privadi, da mu nič ni, in tudi ljudje, ki so ostali tu, so čisto mirni. Človek otopi, ko vidi, da zoper to ne more nič opraviti. Danes smo opazovali topovski boj in našli v pol ure 53 granat ter šrapnelov. A lahki merijo silno slabo in mene bi bilo naravnost sram, če bi tako »žajfajl« kot oni. Proti večeru sva šla z nekim nadporodnikom gledat našo baterijo, ki je popolnoma zakopana. Ta Lahom grozno nagaja, a je ne morejo izslediti. Že pet aeroplanov je iskalo. Metali so bombe dol, a niso pogodili in je niso mogli izslediti. Življenje je tu zelo zanimivo in želim si ostati tu ter pomagati, da sunemo sovražnika prav pošteno v želodec, da se mu bo kotalo vse večne čase. Ljudi je ostalo tu še precej.

Ruski konzul pretepen. Ruski konzul v Bersiju, Vladimir Jevreo, je šel v Barleto, da bi se preprčal na lastne oči, koliko škode je napravilo avstrijsko bombardiranje, in da bi potem o stvari obvestil rusko vladu. Ljudje, ki so se vozili z njim v istem vlaku, so ga smatrali za Nemca, ga napadli in ga tako pretepli, da je bil težko ranjen. Sele karabinjerji so ga rešili in spravili na varno. Ko je ljudstvo izvedelo, da je preteplo ruskega konzula, mu je dalo nemudoma zadostenje in sicer tako, da ga je ob velikih ovacijah nosilo po mestu.

## Domuče vesti.

Nekaj konstatacij. Dunajska »Information« polemizuje precej razdraženo proti tistim nemškimi socialnim demokratom, ki še niso izpoznali, da »mednarodna kulturna skupnost, zvestoba in vera, ako naj veljajo kot garancije, sejo le tako daleč, do koder seže poštena, oklopljena roka poštenih narodov«. Z drugimi besedami: »Information« odreja vsako vrednost internacionalizma, kulturne skupnosti, mednarodne lasti — kakor prihajajo iz ust nemških socialnih demokratov. Zato pozivlja »Information« nemške socialne demokratke, naj že enkrat prenehajo s temi mednarodnimi »resnicami«. (Tudi navodnice pri tej zadnji besedi je napravil dunajski list). Zaključuje s tako-le zasoljenko: »Socialnim demokratom puščamo njihovo vero. Če po dosedanjih izkustvih se verujejo v internacionalizem, kulturno skupnost itd. kot realne faktorje, ki se jim more zaupati ekzistenco katerega naroda, potem ni to nič drugega, nego pobožno varanje samega sebe«.

Mi se seveda v teh časih ne bomo vmešavali v to kontroverzno, ker se bo šele po vojni mogla koristno razviti. Ali nekaj moramo vendar-le konstatirati že sedaj. Ni še dolgo temu, ko so se v Trstu Nemci družili z Italijani celo potom volilnih kompromisov in ko so to politično kamedarstvo mogli opravičevati edino le z naglašanjem — kulturne skupnosti. So torej — po »Informationu« — varali sami sebe; a mi bi pristavili: tudi drug! Nadalje treba konstatirati, da ti Nemci, ki so zagrešili tak »Selbsbetrug«, niso bili nikaki socialni demokratke, ampak nacionalni Nemci najčistejše vode. Slednje bo di konstatirano, da se mi čisto nič ne spominjamo, da bi bili Nemci drugod — tudi v »Information« menda ne — protestirali proti veri v tako mednarodno »resnico«, kakršna je tedaj naglašena — kulturna skupnost med Nemci in Italijani!! Na čem smo torej, gospoda pri »Information«? No, mi hočemo počakati, ker utegne priti nemška pojasnilo v smislu, da tedanja kulturna skupnost je bila veljavna, ker je bila naperjena proti — Slovanem, a to, da je kaj drugega! To pojasnilo bo za doščalo, ker bo zelo blizu resnici vse minile in poznane nemške prakse v Trstu. In mi se pri tem spominjamo imena nekega moža z najčistejšo nemško krvjo v žilah, ki bi mogel zapeti v tem zelo interesantno pesmico. Ime zveni — princ Hohenlohe. Še mnogo interesantnih stvari nam sili iz peresa. Pa pustimo! Že pride počasi vse na vrsto.

Tržaška tramvajska družba naznanja, da v nekaterih dneh zopet uvede omcjen tramvajski promet s konji. Promet se bo pričel ob 7 zjutraj z vozovi, ki bodo odhajali iz ulice Kandler in izpred »Chiozza« na Campo Marzio, oziroma iz Barkoveli ho, če ne bo nasprotovala višja sila, odhajal ob 9 zvečer, pri čemer si pa pridruže družba, da podaljša ta urnik, če bodo dovoljevale razmere. Za vožnjo s konjskim tramvajem ne bodo veljavne izkaznice za poljubno vožnjo, prosti listki, izkaznice in listki po znižani ceni in abonentske izkaznice, kar vse velja edino le za uporabo električnega tramvaja. — Včeraj še ni bilo mogoče otvoriti promet, ker se vrše še vedno konjski nabori.

Morski pes v Tržaški luki. C. kr. pristaniška in pomorska zdravstvena oblast v Trstu opozarjate kopajoče se občinstvo, da se je pojavil včeraj v pristanišču Franca Jožefa med pomolom št. 5 in nasproti

ležečim valjatom morski pes, dolg pol drugi meter. Kakor se nam poroča z zanesljivega vira, se je imenovani morski pes nahajal pred par dnevi pri pomolu sv. Karla.

Deželni odbor goriško - gradiščanski. Kakor poročajo dunajski časopisi je imel goriški deželni odbor 26. majnika sejo v Lipnici na Štajerskem in je pri tem organiziral sodelovanje goriške avtonomne deželne uprave pri državni pomožni akciji za begunce z juga. Od 28. majnika dalje je goriški deželni odbor pričel svoje delovanje provizorično na Dunaju, kjer ima sedež v državnem zboru.

Iz Pule. Oblasti opozarjajo prebivalstvo, naj se — čim bi se pojavila sovražna letala — umakne v hiše. Oblasti so tudi odredile, naj se v mestu in po okolici pokončajo vsi psi in mačke, ki so brez gospodarja. Zato se posestniki takih živali opozarjajo, naj ne dopuščajo, da bi se okoli klatile. Nadzorujejo naj jih in pri merno hranijo. Eventuelne prižobe radi pokončanja teh živali se ne bodo vpoštevale v nobeni smeri.

Gostilniško vprašanje v Puli. — »Polaer Tagblatt« naglašajo, da je to vprašanje po evakuaciji Pule postalo nujno in veleskupno. Gostilne, kar jih je še ostalo, ne zaščajo. Te so prenapolnjene z vojaškimi osebami, tako, da si tu ostale civilne osebe ne morejo priboriti malo kosila ali večerje. Neizogibno potrebno je torej, da se odpomore tej kalamiteti. Seveda bo treba tudi določiti cene, da ne bodo konsumentje na škodi, ali na drugi strani se bo moralo jemati oziroma na sedanje življenjske razmere, tako, da tudi gostilniška obrt ne bo trpela škode.

Sklad za vdove in sirote v vojni padlih vojakov. Na korist imenovanega sklada je došlo cesarskemu komisariju K 1630 kot zbirka učencev v šoli grške pravoslavne občine in K 1540 kot zbirka učencev in učenek meščanske šole v ulici Giuliana.

Poštini in brzojavni promet z inozemstvom. Sedaj so dopuščene poštne nakaznice v Belgijo, v vse kraje provincij Antwerpen, Brabant, Hennegau (izključivši okrožja Tournai, vstevši pa mesto Tournai samo), Lüttich, Limburg, Luxemburg in Namur, potem v kraje Aalst, Audenarde, Brügge, Kortryk, Gent in Sotegem.

## Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki pošlane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: : : Srečkovno zastopstvo 4, Ljubljana : :

**MALI OGLASI**  
se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskano besedo se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink. : :  
Gospa sama sprejme mlado služkinjo. Rojane Scorciole-San Pietro 45. 269  
Odda se meblirana soba z kuhinjo za K 22.— U. S. Francesco 36, vr. 2. 270

Štedilne družinske peči : : za pečenje kruha itd. po K 720, medena obešala za zavese K 350, prodaja CESCO, Trst, ul. Caserma št. 14. 28  
Kupujem zaklje (vreče) vsake vrste. — Ulica Solitario 21, Jakob Margon. 92  
Pridna služkinja zdrava, krepka in o-mikana dobi službo v vili »Emilia«, Pendeice di Scorciole 353 oddaljena 10 minut od kavarne »Fabris«. 600

**ZDRAVNIK**  
**Med. Dr. Karol Perničič**  
ordinira od 11-1 pop.  
Trst, ulica Giulia št. 74 E (zraven Dreherjeve pivovarne).

**ZOBOZDRAVNIK**  
**Dr. J. Čermák**  
se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ulica G. Rossini št. 12, vogal ulice delle Poste.  
Izdiranje zobov brez bolečine. Plombiranje.

**APOLONIJA** udova Hočevar naznanja v svojem imenu ter v imenu otrok in sorodnikov vsem prijateljem in znancem pržalostno vest, da je Vsemogočnemu padlo našega ljubljenelega soproga, oziroma očeta, tasta in starega očeta gosp.  
**Josipa Hočevar**  
nadsprevodnika ces. kr. državne železnice v pokoju  
previdnega s sv. zakramenti včeraj ob 11 zvečer po dolgi in mučni bolezn v 68 letu starosti poklicati k sebi v boljše življenje.  
Pogreb nezabnega pokojnika se vrši jutri, dne 5. t. m. ob 3 uri pop. iz hiše žalosti ulica Giulia 74 D na pokopališče k sv. Ani.  
TRST, dne 4. junija 1915.

**Dr. HORVATH**  
TRST, CORSO ST. 17  
Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI  
SIBKOST in NERVOZNOST  
za BOLEZNI v NOGAH in SKLEPIH.  
Sprejema od 11-1 pop. in 4-5 zvečer ob nedeljah od 10-1.

**JOSIP STRUCKEL**  
Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina  
Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice. — Svilena in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Veznine in drobnarije, preproge, zavese, trlži po izjemno nizkih cenah.

**Emilia Ceregato**  
Trst Campo S. Giacomo 2  
Priporoča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in solskih potrebščin  
Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prodajajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Zaloga tu in inozemskih vin, špirta, likerjev in razprodaja na drobno in debelo  
**Jakob Perhauc**  
Trst, Via delle Acque št. 6  
(Nasproti Caffè Centrale).

Velik izbor francoskega šampanja, penecih dezer-tinskih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, reuskih vin, Meisla in Chianti, Rum, konjak, razna žgana ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinavec. Izdelki I. vrste, došli iz do-tičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Ra-pošila se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franco.

**Razprodaja od pol litra naprej.**

Ces. kr. priv.  
**Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu**  
ustanovljena leta 1838.  
Zavarovanja proti škodi, povzročeni po ognju  
strelu in eksploziji.  
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.  
Zavarovanja proti tatvinam z vlomom.  
Zavarovanja pošiljatev na morju in po suhem.  
Življenjska zavarovanja v najrazličnejših kombi-nacijah.

Dejniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1912 K 175.540.187-98  
Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1912) K 534.593.429-80.  
Odkar obstoja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 758.460.360-88.  
Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

**Kreditni zavod**  
(Stabilimento di credito)  
TRST, Piazza Nuova št. 2, TRST  
Rezervna glavica približno 247 milijonov kron.  
se bavi z vsemi bančnimi posli.  
Upravlja in hrani vse vrednote.  
Hranilne knjižice obrestuje od 1. novembra 1914 po 4%  
dohodninski davek plača zavod.

**MENJALNICA (Via San Antonio 5)**  
Urnik blagajne od 9. predpoldne do 1 pop.  
**VARNOSTNE CELICE „SAFES“**  
v posebni oklopih sobami,  
posebno priporočljive za shrambo listin, hranilnih knjižic in draguljev.  
Celice, ki so različnih velikosti, se postavijo proti mali najemniki na željo tudi na ime več oseb.  
Nepretrgan urnik od 9 predp. do 5 popol.